

Skuteczność zarządzania projektami w Jednostkach Szkolnictwa Wyższego

Streszczenie

Zarządzanie projektami jest przedmiotem badań w różnych dziedzinach i dyscyplinach naukowych. W literaturze przedmiotu znaleźć można opracowania odnoszące się do zarządzania projektami w organizacjach głównie w dziedzinie nauk społecznych, ale również w naukach humanistycznych i prawnych.

W niniejszej dysertacji przeprowadzono badania na gruncie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości, a podmiotem badań były Jednostki Szkolnictwa Wyższego (JSW), w których podjęto próbę oceny skuteczności zarządzania projektami. JSW charakteryzuje silna normalizacja procesów i procedur, zarówno wewnętrznych, jak i zewnętrznych, co oznacza, że działają one w ramach restrykcyjnych uwarunkowań prawnych. Ma to wpływ na organizację pracy i procedury związane również z zarządzaniem projektami.

Skuteczność zarządzania projektami można rozumieć jako umiejętność organizacji do wykorzystywania dostępnych zasobów, w tym kadrowych (pracowników biur zarządzania projektami (BZP), zespołów projektowych, itd.), technicznych (sprzętu, oprogramowania, narzędzi itd.) oraz organizacyjnych (kultura pracy, podział obowiązków i kompetencji, organizacja pracy itd.), a także finansowych (źródło finansowania projektu, wielkość budżetu, wkład własny itd.), aby osiągnąć zaplanowane cele.

Przeprowadzona kwerenda literatury wskazuje, że dużo miejsca badacze poświęcają tematyce zarządzania projektami, zarówno z perspektywy zespołu projektowego, jak i interesariuszy zaangażowanych w realizację projektów, ale także w odniesieniu do wybranych elementów zarządzania projektami (np. zarządzanie wiedzą, zarządzanie jakością, zarządzanie zmianą, zarządzanie ryzykiem i inne). W literaturze dużo miejsca poświęca się kompetencjom kierowników projektów oraz biur zarządzania projektami, kwestiom efektywności rozliczania środków pozyskanych w projektach, czy oceny osiągniętych rezultatów projektu. Natomiast wciąż zauważalna jest luka, jeśli chodzi o kompleksowe opracowania prezentujące ilościowe i jakościowe analizy wskaźnikowe oceny skuteczności zarządzania w jednostkach sektora publicznego, jak np. akademickich uczelniach publicznych.

W ramach zrealizowanego postępowania badawczego celem była ocena skuteczności zarządzania projektami w Jednostkach Szkolnictwa Wyższego oraz opracowanie rekomendacji, które umożliwią podniesienie skuteczności zarządzania projektami w JSW. Dodatkowo zostały

sformułowane cele szczegółowe, będące wynikiem zdiagnozowanych luk teoriopoznawczych, empirycznych i aplikacyjnych. Dla celów badawczych sformułowano hipotezę główną, zakładającą, że skuteczność zarządzania projektami w Jednostkach Szkolnictwa Wyższego jest uwarunkowana zasobami kadrowymi, organizacyjnymi i technicznymi wykorzystywanymi przez JSW w procesie zarządzania projektami. Dodatkowo sformułowano trzy hipotezy cząstkowe wskazujące na istotne znaczenie certyfikacji pracowników, wykorzystywanych metodyk zarządzania projektami oraz narzędzi IT wspomagających zarządzanie projektami.

Aby zrealizować postawione cele pracy i zweryfikować określone hipotezy badawcze, postępowanie zostało podzielone na kilka etapów. Dokonano systematycznego przeglądu literatury przedmiotu. Przeprowadzono celowy nielosowy dobór respondentów do badań stosując kryteria selekcji. W efekcie do badań wybranych zostało pięć publicznych JSW technicznych o profilu akademickim, gdzie liczba kształconych studentów oscylowała w przedziale od 2 do 6 tysięcy. Podmiotem indywidualnym byli pracownicy poszczególnych biur zarządzania projektami w badanych JSW. Badania zrealizowano w pięciu województwach na terenie Polski. Zakres czasowy zostało ograniczony do lat 2017 - 2021. W pracy zastosowane zostały metody badawcze charakterystyczne dla dyscypliny naukowej nauki o zarządzaniu i jakości. Dobór metod był uzależniony od podmiotu i przedmiotu badań. Na potrzeby badań opracowano autorskie wskaźniki syntetyczne bazujące na szeregu wskaźników oceny skuteczności zarządzania projektami, których dane pochodziły z poszczególnych JSW.

Uzyskane wyniki badań wskazały, że na skuteczność zarządzania projektami wpływa szereg czynników, w tym certyfikacja pracowników BZP, metodyki i narzędzia IT wspomagające zarządzanie projektami, lecz nie są one najistotniejsze. W ocenie skuteczności zarządzania projektami należy zwrócić szczególną uwagę na strukturę i kulturę organizacyjną. Wnioski z przeprowadzonych badań mogą stanowić praktyczne źródło informacji dla decydentów w JSW. Wyniki badań realizowanych w ramach pracy doktorskiej mogą wnieść istotną wartość dodaną i być wykorzystane na potrzeby prac związanych z kształtowaniem procesu zarządzania projektami realizowanymi przez poszczególne działy JSW.

Gdynia, dnia 30.09.2024 r.
(data)

mgr inż. Magdalena Winiarska.....
(podpis)